

Darton templomai

Megjegyzés: a cikk még nem végleges, szerkesztés alatt áll, munkaanyag csupán. Különbéféle illusztrációk is készülnek hozzá, 3D-s modell is várható! A cikk létrejöttéért külön köszönet illeti Absolon Taltaine-t, kuzinomat Dartonban, aki ideje kerülvén, kiváló ötletekkel és grafikákkal is gazdagítja a blogot! Továbbá ezúton is köszönöm Magyar Gergely közreműködését, aki számos kritikái észrevételével segítette a munkát!

Az ortodox és a maremita irányzat megannyi különbségének dacára a szent helyek építészete apróbb eltérésektől eltekintve azonos. Járjon is az utazó Ynev bármely pyarronhü vidékén, a dartonita templomok ugyanazt a szerkesztési-építési stílust és funkciót követik.

A dartonita vallás meghatározó száma a kilences, ami a szakrális és hatalmi szimbólumok számának következménye. Ebből eredeztethető, hogy a maremita lovagok rítusrendje is kilenc stációból áll, melyek pontosan megfeleltethetőek Darton szakrális jelképeinek. Ugyanez a megfeleltetés jelenik meg a templomok szerkezetében is, lévén, hogy minden templom kilenc kisebb szentélyből épül fel. Az egyes szentélyek elnevezése a szent szimbólumokhoz kötődik.

Szentélyek és oltárok

Amikor valaki belép egy dartonita templomba, végig kell járnia a kijelölt utat, ha a legfőbb szentélybe, az Örvény-kör Szentélyébe szeretne eljutni. A szentélyek sorrendje mindenkor kötött, és minden teremből csak egy út vezet tovább, körkörös irányban haladva a legbelső szentély felé. A szentélyek belső ajtóit két láb szélesek, közöttük egyértelműen meghatározott folyosók vezetnek a következő szentélybe, a követendő utat ezüsttel szegett, egyébként dísztelen fekete szőnyegek jelölik, melyek tompítják a léptek zaját, ezzel is segítve a szentélyekben imádkozó hívek elmélyülését. A belső kapuk magassága három és fél láb.

Az egymást követő szentélyeket úgynevezett *kulisszák* választják el egymástól, melyeknek jobb és bal oldala is függőlegesen további három, egyenként egy láb, hatvan hüvelyk széles részre van osztva. A kulisszák magassága három láb. Az ajtókhöz közelebb eső harmadokra mindig ugyanannak a szentnek két ábrázolása kerül, a bal oldali a szent jóságos, kegyelmes, míg a jobboldali a sötétebb, félelmetesebb arcát mutatja. A kulisszák másik két harmada vízszintesen is három részre osztott, ezekre a szent életének történetét, jeles eseményeit bemutató ábrázolások kerülnek.

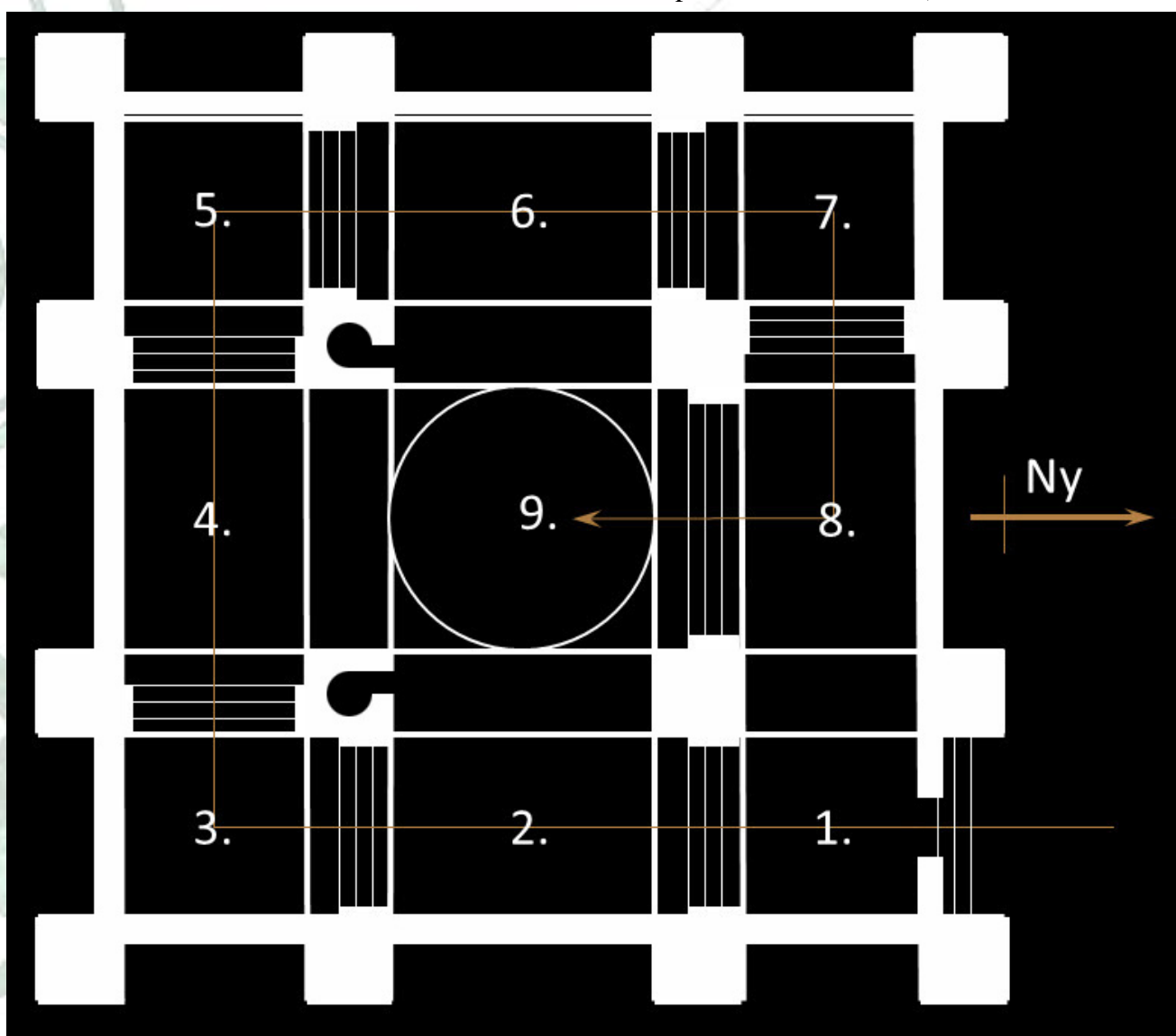

A kulisszák nem teljesen zárják el a szentélyeket, a díszítmények közötti kisebb vízszintes tagolókon át lehet látni a következő szentélybe. A hagyomány szerint a kulisszáknak mindig csak befelé haladók felé néző oldala festett. A szentélyek sorrendje az alábbiak szerint alakul:

1. A Nyitott Kapu Szentély
2. A Nyitott Tenyér Szentélye
3. A Hullámsír Szentély
4. A Varjúszárny Szentélye
5. A Máglya Szentély
6. Az Ököl Szentélye
7. A Fejfa Szentély
8. A Jogar Szentélye
9. Az Örvény-kör Szentélye

Minden egyes szentélynek külön rendeltetése van, és a híveknek lehetőségük van csupán addig a szentélyig haladni a templomban, ahol tiszteletüket szeretnék leróni Darton előtt. Amikor a hívő belép valamely szentélybe, köteles elvégezni a rituális mozdulatot, ami a vonatkozó szimbólum által megtestesített isteni aspektus előtti tisztelgés.

A dartonita templomokkal kapcsolatban emlegetett *szentély* kifejezés alatt tehát minden esetben szent helyet értünk, a templom egy olyan önálló egységet képező részét, külön elnevezéssel és felszentelt oltárral bíró termét, amely Darton tiszteletének helyszíne lehet. (Ellentétben a pyarronita-selmovita szóhasználattal, ahol kisebb méretű, önálló templomot értenek alatta.)

A szentélyek jelentősége is egyfajta hierarchiába szerveződik, amit híven követ az épület kialakítása. Ezt egyfelől a termek sorrendje közvetíti, másfelől az elhelyezkedésükből fakad, így beszélhetünk sarokszentélyekről vagy másként kisszentélyekről (Nyitott Kapu, Hullámsír, Máglya, Fejfa), oldalszentélyekről vagy nagyszentélyekről (Nyitott Tenyér, Varjúsárny, Ököl, Jogar), és a főszentélyről, vagyis a központi teremről (Örvény-kör). A szentélyek elhelyezésében tehát szerepet kapott a sorrendjük, a méretük, a többi teremhez képest elfoglalt pozíciójuk is. Ezen túl a templomban minden szentély magasabban fekszik az azt megelőzőnél, minden szentély végében lépcsősor húzódik, kétoldalt egy láb híján a terem teljes szélességében. Érdeemes megfigyelni, hogy a templom főtengelyét a Varjúsárny Szentélye, az Örvény-kör Szentélye és a Jogar Szentélye adja, amely mindig nyugati tájolású. Ezek a legfontosabb termek a templomban, hitéleti és vallásgyakorlati szerepükről később részletesen értekezünk. A kilenc szentélyből kettő fejezi ki Darton hatalmának kettősségét, a Nyitott Tenyér és az Ököl. Az ezeknek megfelelő szentélyek így egymással szemben kaptak helyet. Érdeemes észrevenni, hogy a négy kisszentély mindegyike az elmúlást, az anyagi világról való eltávozás momentumát, a Shandinra való átlépést szimbolizálja. A nagyszentélyek pedig, Darton közismert aspektusait testesítik meg, a két hatalmi szimbólum mellett a legáltalánosabban ismert Varjúsárny, és a Döntnöki jogar termei állnak.

A dartonita templomokban – az első szentély kivételével – mindenhol találhatóak oltárok (néhol több is), noha ezek liturgikus szerepe és hatalma eltérő. A klasszikus (selmovita) értelemben egyedül az Örvény-kör Szentélyének főoltára és a Varjúsárny Szentélyének főoltára minősül áldozati oltárnak, míg a többi szentélyek oltárai csupán mellékoltár szerepkörrel bírnak, így azok igénybevételével teljes értékű istentiszteletet celebrálni nem

lehetséges. A sarokszentélyek oltárai (ezeket nevezik nagyobb mellékoltároknak is) élveznek még kiemelt szerepet, lévén ezek mindegyike - különleges esetben - működhet áldozattételi szentségként is. A többi oltár szerepe mindössze imádságtételi jelentőségükre korlátozódik. Az áldozás gyakorlata is igazodik az oltárok hierarchiájához. Az ortodox irányzat felkentjei a maguk nevében kizárólag a két főoltár valamelyikén mutathatnak be áldozatot, és ezeken zajlanak az istentisztelet áldoztatási rítusai is, mikor a közösség nevében ajánl áldozatot a pap Dartonnak. A maremita lovagok vallásgyakorlatában - különleges esetben - használható a Máglya Szentély oltára is. A nagyszentélyekben található, úgynevezett kisebb mellékoltárok szerepe minden szentélyben csupán annyi, hogy a hívek gyakran áldozati jelképeket (mécseseket és gyertyákat) helyeznek rájuk, vagy adományukat dobják a rajtuk található perselyekbe.

A templomok mérete vidékenként változik, a nagyobb városokban azonban többnyire egységes méretezés szerint épülnek. A templom és környezetének helyigénye megközelítőleg 4500 négyzetláb, maga az épület mintegy 4096 négyzetlábnyi területet foglal el. A sarokpontokon álló masszív köpillérek alapja négyzetes, öt és féllábnyi oldalhosszúsággal. A kisszentélyek falai 12 láb hosszúak, a terem négyzet alakúak, így alapterületük 144 négyzetláb. A nagyszentélyek téglalap alakúak, hosszanti oldaluk 18 láb, területük 216 négyzetláb. A központi szentély is négyzet alakú, területe 324 négyzetláb, de ezt kiegészítik a főpillérek közötti beugrók, így teljes területe a beugrókkal együtt 472,5 négyzetláb. A lépcsők szerkesztése szerint minden lépcső 12 lépcsőfokból áll, melyek magassága 15 hüvelyk, szélessége 45 hüvelyk, így a szintkülönbség két egymást követő szentély között 180 hüvelyk. Ebből következik, hogy az Örvény-kör Szentélye a föld szintjéhez képest 16 láb 20 hüvelykes magasságban helyezkedik el, belmagassága 33 láb, így a templom teljes magassága körülbelül 48 láb. Azokon a településeken, amelyek méretükből kifolyólag nem rendelkeznek Darton Templommal, szintén találhatóak Dartonnak szentelt épületek, ezeket *kápolnának* nevezik. Darton kápolnái nem a templomok kicsinyített változatai, szerepük és jelentőségük csekélyebb, mégis elengedhetetlenül fontos részét képezik Darton Egyházának.

1. A Nyitott Kapu Szentély

A dartonita templomok hatalmas, vasalt ébenfa kapui minden hívő előtt nyitva állnak. Átlépve rajtuk az első szentélybe érkezik a hívő, a Nyitott Kapu Szentélybe. A Nyitott Kapu a Shandin bejáratának szimbóluma, a kétirányú átjárhatóság megjelenítője, figyelmeztet az élet végére és a halál kezdetére. A terembe lépve a hívek rituális köszöntő mozdulatot tesznek, ami a kezek nyitott tenyerű, szétterpesztett ujjú keresztzése a mellkas előtt. A terem afféle előszobája a templomnak, mégis nagyon fontos szerepet játszik, nem engedve feledni, hogy Darton háza és egész vallása egyfajta köztes menedék az élet és halál között, de pusztán létével is a halál elkerülhetetlen elkövetkeztére int. A hívek legtöbbször csak elvégzi a rituális köszöntő formulát, majd áthalad a termen, hogy egy belsőbb szentélybe jusson, mégis sokan látogatják, általában időhiány esetén. Ilyenkor a hívő épp csak benéz a templomba, elvégzi az előírásos mozdulatot, esetleg elmormol egy rövid fohászt, és máris távozik. Egyes vidékeken, ahol Darton kultusza nem bír kiemelt jelentőséggel, a hívek zöme sosem jár a templom mélyén, de még a belsőbb termekben sem, mindössze a Nyitott Kapu szentélyt látogatják, amely éppúgy lehet a tisztelet lerovásának színtere, mint a további szentélyek bármelyike. A terem négy sarkában füstölőtartó kandeláber állnak, bennük óránként cserélik a keveréket, melyhez verbénát és bronzfüvet használnak. Ezek együttes füstje ritkás, de enyhén csípős, ezért sem jellemző, hogy a hívek huzamosabb ideig tartózkodnának ebben a szentélyben. Furcsa illata rögtön arra figyelmeztet, hogy a hívő itt egy másik világ kapuján lépett be. A szentélybe a bal oldalon, fent elhelyezkedő ablakon és a tárt kapun keresztül hatol be természetes fény. Az ajtótól jobbra részletesen kidolgozott relief található, amely Dartonnak egyfajta általános, mégis számtalan változatban létező alakját ábrázolja, de nem annyira magát az istenséget, mint a megszemélyesített, félelmet keltő halált. Többnyire fekete lovagi páncélt viselő, hatalmas, szakállas férfinek ábrázolják, ki kétkezes kardját jobb vállán támasztva ül trónusán, bal vállán varjú pihen. A maremita templomok zömében ezt az ábrázolást felváltotta Airun al Marem, a Próféta képe.

A Nyitott Kapu Szentélyt a következő szentélytől Darton szentjei közül az első,

aKüszöbőr kulisszái választják el. Az ajtó bal oldalán magasodó harmadon Fra Dianza, a jóságos atya, a szolgálatban megöszült öregember, a hívek tanítójának ábrázolása látható, mellette a szent életéből kiragadott pillanatokkal. A jobb oldali szentábrázolás már a rettegett Küszöbőr alakjában mutatja a szentet, arcvonásai feszültek, kezében a kovácsoltvas gyertyatartóval védelmezi Darton házát. Ettől jobbra a küzdelem pillanatai, a harcok atya rendíthetetlen helytállásának mozzanatai sorakoznak.

A szentély bal hátsó sarkában írnokei pulpitus áll, emögött tevékenykedik a terem állandó szolgája, a *szkriptor*. A szkriptor nem felkent személy, de nem is templomszolga, az esetek zömében laikus testvér, akit még nem szenteltek diakónná. (A diakón a dartonita papság hierarchiájában a legalsó lépcsőfokon álló beavatott, szerep, aki egyszerű szertartásokat igen, de istentiszteleti szertartást nem celebrálhat, azokban csupán segédkezhet.) A templomba betérő hívek tőle kérhetnek tájékoztatást az adott nap és hét szertartásainak rendjéről, tehát az istentiszteletek időpontjairól, hogy azok mely szentélyben kerülnek lebonyolításra, vagy, hogy azokat mely papok vezetik. A szkriptor tájékoztatja a híveket a szertartások jellegéről és céljáról, kérésre elmondja, a közösség mely tagjáért szól majd gyászszertartás, és ő felel a halotti anyakönyvek kiállításáért is, amennyiben azt kérelmezték. Az ő dolga az is, hogy előjegyzésbe vegye a szertartásokért folyamodó híveket. A szkriptor minden hét elején kifüggeszti a szentély bal oldalára az elmúlt héten elhunytak névsorát, de kérésre ezen személyekről szóbeli tájékoztatást is nyújt az írástudatlanok részére. Szükség esetén tanácsot ad, mely szentélyt célszerű felkeresni, ha a hívő nem biztos a dolgában. A szkriptori megbízatás nem örvend túl nagy népszerűségnek a laikus testvérek körében, gyakorlatilag egyfajta nevelő célzatú büntetésnek fogják fel a minimálisan egy teljes hétig tartó szolgálatot.

A Nyitott Kapu Szentélyben csupán egyetlen esetben szólnak a felkentek a hívekhez, ez pedig háború vagy járvány időszakát jelenti. Ilyenkor mindig megszapornak a halálesetek, gyakori az

általános zúgolódás. A terem jobb hátsó sarkában, jó tizennégy lábnyi magasságban negyed köríves, lőrészekkel csipkézett szószék található, innen intézi szavait a betérőkhöz a szolgálatos diakón. Ekkor sem szertartásokra kell gondolni, viszont a vészterhes időkben szinte állandóan buzdítják a híveket a templom mélyebb szentélyeinek - elsősorban a Varjúszárny Szentélyének - látogatására. A diakón szózatát azt szolgálják, hogy egyre több hívő keressen és találjon nyugalmat Darton Házában. A szószékre a nyolcadik szentélyből lehet kijutni, és béke időszakában is előfordul, hogy a belépő hívek némán strázsáló felkenteket látnak fent szemlélődni. Ilyenkor a hívek többsége nem a relief, hanem a szószék felé fordulva végzi el az előírt rituális mozdulatot.

A szentélyben ritkán látni hosszasan imádkozó hívőket, de kivétel itt is akad. A dartonita vallás maremita ágának követői, a beavatási rítusrend értelmében ugyanis minden stáció utolsó napját valamely templom megfelelő szentélyében imádkozva kötelesek eltölteni. Az első stáció, *A létezés fenségének tagadása* is egy napig tartó elmélyült imádsággal telik a beavatást kereső lovagok számára. A Nyitott Kapu Szentélyben történő, egész napos csipős füstben térdepelés, úgymond, betetőzi az első stáció megpróbáltatásait, és bizonyítékát adja a jelölt elkötelezettségének.

2. A Nyitott Tenyér Szentélye

A második terem egyben az első a nagyszentélyek közül. A Nyitott Tenyér hatalmi szimbólum, Darton kegyelmének, az oltalmazó hatalomnak a szimbóluma. A terembe érkező hívek rituális mozdulata a széttárt ujjú, nyitott tenyér szív fölé helyezése, utalás Darton kegyelmére, a mindenkor igazságos, legfőbb bírának kijáró tiszteletadás. A Nyitott Tenyér Szentélye a könyörgés színtere, ahová a hívek szeretteik lelki üdvéért imádkozni járnak, elsősorban az elhunyt bűnösök számára fohászoknak kegyelemért.

Ugyanakkor, nem csupán a halottakért szokás imát mondani a teremben, Darton oltalmazó tekintetért is szokás könyörögni, rendszerint a távollevőkért, az utazókért, vándorokért és kereskedőkért mondanak itt imákat. A leggyakrabban idézett szent szöveg Az eltávozottak búcsúztatása, melyet az igazán elkötelezett hívek a szívük elé emelt tenyérrel mondanak végig. A szentélyben gyakran szólnak fohások a súlyos betegségben szenvedők kínjainak végső enyhítéséért, vagy a tiszta halál ajándékának megadásáért is a reménytelenek számára.

A terem berendezése egyszerű, a bal oldali falnál kiugró, félköríves oltárok, a jobb oldali falnál bemélyedésekben félköríves oltárfülkék állnak, minden hosszanti oldalon három. Az oltárok előtt fém gyertyatartó tálak találhatóak. Az ebbe a szentélybe igyekvő hívő, ha eltávozottért imádkozik, rendszerint gyertyát is hoz magával, amit az oltárok valamelyike elé helyez. A szentély sarkaiban parázstartók állnak. A baloldali falon díszes betűkkel festett felirat hirdeti: Darton kegyes! A szentélyt lezáró lépcsősor tetején *Könyörületes Szent Passithale* ábrázolásai láthatóak. A bal oldali alak vekni kenyeret és vizesömlőt tart, tekintetéből nyugalom és szánalom sugárzik. A jobb oldali alak arca haragot tükröz, kezében hosszú tört tart, Darton könyörületének sötétebbik oldalát mutatva. Az életképek is megfelelnek a főalakok természetének, a baloldali jóságos, imádkozó és vigaszt nyújtó pap festményeivel szemben a könyörtelen, fegyveres temetőőr képei állnak, dacára a ténynek, hogy az ortodoxiában Fra Passithale életéből csak szelídségét bizonyító történeteket tanítják. A Halál Útját Járó maremiták a második stáció után ebben a szentélyben imádkoznak egy napig. A második stáció, *A zarándoklat gyötrelmei* után egyfajta megpihenés ez az állomás, a nagyszentélyben elmondott imák egyfelől hálaimák az elmúlt hónap nehézségeinek átvészeléséért, másfelől könyörgés a további utazás kihívásainak leküzdéséért. A beavatást kereső lovag feladata, hogy a Nyitott Tenyér Szentélyében felkészüljön a zarándoklat hátralévő felére, megacélozza akaratát, elmélyítse hitét Dartonban. Az egyes stációkat záró egész napos imádság alatt a jelöltnek kiváló lehetősége adódik át gondolni tapasztalatait, melyeket a stáció teljesítése alatt szerzett, rendezni gondolatait és fokozatosan közelebb kerülni Dartonhoz.

3. A Hullámsír Szentély

A második kisszentély a Hullámsír Szentély. A Hullámsír a pokolbeli szenvedés szimbóluma, melynek értelmezését csak a belső kör beavatottjai ismerik, akik tisztában vannak Darton poklának jellemzőivel. A köznép jobbra azokért imádkozik itt, akik víz által lelték halálukat. Hajós és tengerjáró népek körében, értelemszerűen, a legkedveltebb szentély, a kikötői templomokban a hívek leginkább ebben a szentélyben ajánlják imáikat Dartonnak. A Nyitott Tenyér Szentélyének szellemiségéhez hasonlóan, az utazásra indulók megtartásáért is szokás itt fohászolni, feltéve, hogy az utazás főként vízen történik majd. A trembeléskor a kötelező rituális mozdulat a test meghajtása, ami derékból történő előrehajlást jelent, annyira, hogy a meggörbített test hullámalakot formázzon. Ebben a szentélyben már szokás egyszerűbb búcsúztató szertartásokat is celebrálni, ezek minden esetben a vízbefúltak lelkéért bemutatott, de nem teljes értékű istentiszteleteket jelentenek – amelyek külsőségeikben és hosszukban is szerényebbek, mint a belső szentélyek bármelyikében megszokottak.

A szentély közepén a *Hullámoltár* található, ami egy fekete gránitból faragott, jó háromlábnyi átmérőjű, vízzel telt medence, mely maga a szentség. Az oltár sötét tömbje díszes, oldalról nézve egymással szembe fordított hullámokat formáz. A mindig fodrozódó vízfelületen úszógyertyák lebegnek, melyeket a vízbefúltak üdvösségéért gyújtanak a hátramaradottak. Az egyszerű hívek körében elterjedt az a nézet, hogy ha a gyertya lángja nem alszik ki a szentélyben tartózkodás ideje alatt, az imák - a *Gyertyaoltó* jóvoltából - meghallgatásra találnak.

A terem sarkaiban parázstartók helyezkednek el, a terem fekete szőnyege kör alakban öleli körül az oltárt, a délnyugati körnegyed kivételével minden ívnegyed mögött három-három embermagas tűgyertya ég. A hívek leginkább a délnyugati körnegyedet választják a fohászok elmondásához, így kevésbé érzik magukon a szent szigorú tekintetét.

A Hullámsír Szentélyt a Gyertyaoltó kulisszái határolják. A bal oldali alak kezében gyertyát tart, melynek lángját másik kezével eltakarja. Életének képei a dolgos hétköznapiakba, a gyertyaöntés művészetének mozzanataiba engednek bepillantást. A jobb oldali alak jobb kezében szemmagasságba

emelt gyertyával jelenik meg, de fenyegető tekintete nem a gyertyára, hanem a szentély közepére, a Hullámoltárra szegeződik. A hívek igyekeznek úgy elhelyezkedni az oltár előtt az imádságok elmondásakor, hogy a Gyertyaoltó szigorú alakja látóterükön kívül essék. Szent Drezodar jobboldali kulisszáin a Szent Város templomait sorra járó céhmester ábrázolásai fogadnak, jól kivehető, hogy a szent az összes pyarroni istenség szent helyeit felkereste, és bölcs tanácsát mindenhol elfogadták. A Halál Útját Járó jelöltek harmadik stációja, *A létezés gyönyöreinek elvetése*, melynek végeztével valamely templom Hullámsír Szentélyében kötelesek buzgó imádsággal tölteni egy napot. A stáció értékelése a fő feladata a lovagjelölteknek, ez az utolsó pont, ahol még rádöbbenhetnek a létezés gyönyöreinek értelmetlenségére, beláthatják, hogy a halál szolgálata nemesebb és felemelőbb feladat bármilyen földi élvezetnél. A szentélyben gyakran jajgatnak, zokognak a szeretteik elvesztése miatt kesergő hívők, ezért a terem nem éppen vidám hely, így a beavatást keresők itt könnyedén rádöbbenhetnek hivatásuk igazi természetére, és a stáció „megpróbáltatásai” után visszazökkenhetnek a beavatás elnyeréséhez szükséges lelkiállapotba.

4. A Varjúszárny Szentélye

A második nagyszentély, Darton legfőbb szent szimbólumához kötődik, a varjúszárnyhoz. A varjú kitárt szárnya a kettős hold háttere előtt Darton hatalmának összefoglaló szimbóluma, a kék és a vörös hold, a nappal és az éjszaka, az élet és a halál egységének, és kölcsönös egymásra utaltságának megjelenítője. A háttér előtt a stilizált varjúszárny ábrázolás a domináns mégis, és azt hivatott kifejezni, hogy a halál olyan misztérium, ami minden született lelket érint a földön. A Varjúszárny Szentélye az egyszerű hívek körében leginkább látogatott szentély, ha nem konkrét témában kívánnak Dartonhoz fordulni, itt róhatják le tiszteletüket a Holtak Ura iránt. Darton a Hallgatag Úr, a Holtak Bírója és a Tréfák Atyja is egyben, így az ide látogató gyülekezeti tagok gyakorta

egyszerre fohászoknak más-más aspektusához. A holtak kárpit mögötti nyugalmaért, az élők hívásának késleltetéséért ugyanúgy szólnak imádságok, mint ahogy a fiatalok gyakorta csak ihletet meríteni jönnek valamely sötét tréfa kivitelezéséhez.

A szentélybe belépők rituális mozdulatának két változata is ismert, ezek alkalmazása a látogatás céljának és a látogató egyéb körülményeinek függvényében alakul. Az eredeti formula szerint tárt karokkal kell hasmánt a földre feküdni, nyitott tenyérrel és széttárt ujjakkal, a fejet a főoltár felé fordítva, majd rövid ideig ebben a pózban maradni, kitért szárnyú varjat mintázva. Ez a forma azonban nem minden esetben megvalósítható, öregektől, betegektől vagy nőktől még akkor sem követelik meg, ha azok az ortodox ág követői. Az egyszerűbb mozdulat esetén csupán állva ki kell tárt karokat, nyitott tenyérrel, szétterpesztett ujjakkal, miközben fejünkkel a főoltár felé biccentünk tisztelettel. Megjegyzendő, hogy a maremita tanok követői szerint a tradicionális földre fekvés túlzott megalázkodást jelent, így esetükben kizárólag az egyszerűsített forma alkalmazása fordul elő. A selmovita út követői többnyire mégis az eredeti mozdulatot alkalmazzák, különösen olyan esetekben, ha komoly teher nyomja a hívó lelkét, vagy számára fontos ügyben kíván Dartonhoz fohászolni.

A dartonita tanokban különösebben el nem mélyedt hívők rendszerint a dél előtti órákat választják a templom felkeresésére, lévén a Varjúsárny Szentélye a főtengely keleti pólusán helyezkedik el, így ebben az időszakban a kelő nap fénye beragyogja a szentélyt. Sokak szerint a halál komor fenségét is könnyebb világosságban elfogadni, az ablakokon beáradó fény pedig, mint Darton reményteljes mosolya borítja el az imádkozó híveket.

A szentély jobboldali falánál, az ablakokkal szemben helyezkedik el a főoltár, mellette kétoldalt négy szent hatalmas szobra áll, talapzaton, köríves fali

fülkékben. A szobrok fülkéinek szélessége megegyezik a síkban előrébb álló főoltáráéval, ez három láb, hatvan hüvelyk, ami öt egyenlő nagyságú részre osztja a hosszanti falat. A fülkék magassága hét láb, a szobroké a fél láb magas talapzattal együtt öt láb, a talapzat szélessége két méter tíz hüvelyk. A szentek szobrai jobbról balra haladva: *Könyörületes Szent Passithale*, *Nyugodni Térő Szent Retrakh*, *Békéltető Szent Proturio* és *Imádságtevő Szent Beleon*. Az utóbbi három szobrai azért kerültek ebbe a szentélybe, mert a köznép itt fordul meg leggyakrabban, és különben nem, vagy csak nagyon ritkán láthatnák ezen szentek ábrázolásait, hiszen azok csak a három legbelső szentélyben fordulnak elő. A közvetlenül az oltár mellett álló két lovag Darton erejét és könyörtelenségét, a széleken elhelyezkedő papok alakjai Darton könyörületes, igazságos arcát hivatottak bemutatni.

A főoltár három láb, hatvan hüvelyk széles, hat méter magas, díszes előlapján a Varjúsárny művészi igényű szimbólumával. Az oltár nem a falhoz támaszkodik, a fal síkjához képest 70 hüvelykkel előrébb helyezkedik el. Ennek a kialakításnak az az oka, hogy istentiszteleti szertartás esetén a papok az oltár mögül lépnek be a terembe, ugyanis a falban egy vízszintes, titkos folyosó húzódik, ami a délkeleti pillérben rejtőző csigalépcsőhöz vezet. Ez a lépcső köti össze a Varjúsárny Szentélyét az Örvény-kör Szentélyel, és annak jobboldali karzatára is feljárást biztosít. Teljes értékű istentiszteleti szertartás esetén nyolc pap lép a szentélybe az oltár mögül, négyen jobbra, négyen balra tűnnek fel; a kulisszák előtti jobboldali emelvényre pedig a Máglya Szentélyből érkezik a felolvasó diakón.

A szentélyben járva nem ritka, hogy az oltár fekete tömegén felravatalozott koporsó vagy urna is található, lévén, hogy a köznép halottait mindig ebben a szentélyben búcsúztatják, teljes gyászszertartás keretében. Az arisztokrácia és a felkentek gyászszertartásaira, és az egy napos ravatalra mindig az Örvény-kör Szentélyében kerül sor, csupán ezután kerül a koporsó a köznép elé, a Varjúsárny Szentélybe, ahol már bárki leróhatja kegyeletét. Az előkelőket és a pórokat egyébként ugyanúgy temetik, és teljesen ugyanazt a szertartást kapják, lévén, mindenki egyenlő Darton előtt, a halál mindenkit érint, ezért minden hívő lélek egyformán megérdemli a búcsúztatást, a szertartásokat és az imát. A különbség annyi, hogy az előkelőket (a

felvilágosultabbakat, akik elmerészkednek a legbelsőbb szentélyig is, lévén, hogy neveltetésüknél fogva többet tanultak Darton egyházáról és misztériumairól is), ott is felravatalozzák és szertartásban részesítik, a papok, a család, és a komoly hívők körében. Ilyenkor nincs tömeg, őszintébb, belsősegebb lehet a gyász.

Az ablakok alatti falnál kettős padsor húzódik, ez az egyetlen terem, ahol a hívek akár le is ülhetnek elmélkedni, imádkozni. A festetlen kulisszák mentén másfél lábnyi magas óriásgyertyák, parázstartó kandaláberek sorakoznak, lángjuk napszaktól függetlenül állandóan ég. (A köznép úgy tartja, a Gyertyaoltó hatalma ebben a szentélyben már nem érvényesül.) A bronz füstölőtartók a szentek szobrainak talapzatán helyezkednek el, izzásukat zsurló, zsálya és levendula keveréke teszi illatosá. Az igazán elkötelezett hívek gyakran az összes szent szobra előtt elmondanak egy-egy imát, mielőtt a hátsó padokba húzódnának vissza Darton hatalmán elmélkedni.

A terem végében továbbvezető lépcsősor tetején *Gyászhozó Szent Grivorno* kulisszái alkotják a határoló falat. A bal oldali alak az asztalánál görnyedten író Grivorno diakónt ábrázolja, míg a jobb oldali kulisszán már szálegyenes tartásban, egy vasalt kódexet karjaival mellkasához szorítva jelenik meg a szent. A bal oldali ábrázolások életének vándoréveit mutatják, megfigyelhető a többféle formában zajló istentisztelet a képeken, míg a jobb oldali ábrázolásokon is feltűnik néhány korábbi helyszín, itt már beazonosíthatók a jelenkori szertartásrend kellékei és előírásai.

A maremita beavatásra várók a negyedik stáció, *Az erő szentsége* után imádkoznak ebben a szentélyben. Bár nem szükségszerű, hogy a lovagjelölt gyilkoljon a stáció ideje alatt, gyakori, hogy első áldozatait ekkor szedte Darton szolgálatában. Jó alkalom ez a gyilkolás lélektanának megismerésére, az új ismeretek átgondolására. Darton leendő lovagja ekkor rendszerint a megöltek lelkéért is imádkozik, akik hozzásegítették a választott hivatásában való elmélyüléshez.

5. A Máglya Szentély

A harmadik sarokszentély a Máglya Szentély, hol állandóan különös tűz lobog. A Máglya a dartonita szimbolikában a földi test nyűgétől való

megszabadulás és a megtisztulás jelképe. A Shandinon lobogó, emésztő fekete lángok akkor perzselik tisztára a lelket, mikor az Darton síkjára lép, és a Döntnökök elé járul, felfedve mindenik bűnét és jótéteményét, mit életében elkövetett. A szentélyben a falaknál körben gyertyatartó tálcák helyezkednek el, ezekre helyezik a belépő hívek a rituális mozdulattal meggyújtott gyertyákat, melyeket az ajtó melletti polcokról vesznek fel. A gyertyákat mindig vagy egy másik gyertyáról gyújtják meg, vagy a termet uraló, háromlábnyi átmérőjű vasserpenyőben lobogó öröklángot használják hozzá. A szentély mértani közepén elhelyezkedő kovácsoltvas háromlábos ég Darton Fekete Tüze, melynek lángja és fénye is van, de hője és füstje nincs, mégis képes meggyújtani a rituális szürke gyertyákat, de egyedül azokat.

A szentélybe látogató hívek többnyire szabadulni akarnak a lelküket emésztő valamely kórságtól, ezért imáik közben meredten fürkészik a lángokat, sőt, az igazán elkötelezettek – a papok áldozását másolva – vérükből cseppentenek közéjük, ekként válva meg a nem kívánt terhektől. A Máglya Szentély a bűnbánat színtere, ezért itt csakis egy szent, a Bűnbánó ábrázolásai és szimbólumai díszítik a falakat. A valamely vétkekért megbocsátást kereső híveken túl a felkentek is gyakran látogatják ezt a szentélyt, a paplovagok is gyakran imádkoznak itt, ha valamely szükségtelenül megölt áldozatuk nem részesülhetett az Atya Kedvében Járók szertartásában. A teremnek külön oltára nincs, ezt a hatalmas tűztartó helyettesíti, melyet gyakran neveznek *Lángoltárnak* is, és amely ugyanolyan szentség, akár a Hullámoltár a Hullámsír Szentélyben.

A terem nyugati oldalán található a következő szentélybe vezető lépcsősor, melynek végénél a *Bűnbánó* kulisszái állnak. Az egyik legrégebbi dartonita szentként ékes példáját adja a Hallgatag Úr ellentmondásosságának éppúgy, mint tréfás kedélyének. A bal oldali ábrázoláson a jól táplált, kiművelt felcser alakja látható, ki kezében gyógykenőcsös tégelyt tart, míg az ajtó túlfelén már kezében csontfűrész markoló karóvékony ember áll, arcán szánakozó, furcsa-

torz vigyorral. Darton ugyan tiltja a gyógyítás minden formáját felkentjei számára, de a hittételeit követő kirurgus nem volt még csak laikus testvér sem, ezért közrendű létére szentjei közé emelkedhetett. Az ajtótól balra a gyógyítással telt küzdelmes évek, csatamezők és járvány verte falvak látképei sorakoznak, míg a jobb oldalon a testiekben egyre jobban megfogyatkozó Szent Traquo utazásainak állomásait követhetjük végig. A szentély további rendeltetési célja, hogy színhelyül szolgál a hamvasztással történő gyászszertartásokhoz. Ebben az esetben valamely szerep vezetésével kerül sor az elhunyt porhüvelyének hamvasztására. Ekkor a Lángoltár serpenyőjén vasrácsot fektetnek keresztbe, és erre helyezik az elhamvasztandó testét. Darton szolgálai egyedi temetkezési mágiájukat hívják ilyenkor segítségül, és a *Halotti máglya* litániája által megidézett bömbölő lángok egyetlen perc alatt porrá égetik a testet. A hamvakat egyszerű urnába gyűjtik össze, és a felravatalozásra már a Varjúsárny Szentélyének főoltárán kerül sor, a halott személy társadalmi pozíciójától függetlenül.

A Halál Útját Járók zarándoklatuk ötödik stációja után kötelesek imádsággal tölteni egy napot a Máglya Szentélyben. A *sikolyok fenségének* megismerése lelkileg és fizikailag is egyaránt megterhelő a lovagok számára, lévén a korábban tanultakkal szemben, ebben a stációban kötelesek életeket orozni és látszólag szembe menni Darton tanításával. A legtöbb lovagjelölt számára persze nem újdonság a gyilkolás, de ami a próba ideje alatt kötelezően előírt emberölést illeti, ez sokuknak új tapasztalatot jelent. Szolgálják bár a Halál Istenét, Darton lovagjai mégis az Élet és a Rend védelmezői: az ő tanításuk szerint az erőszakos halál és az időnek előtti elmúlás ellentétes Darton akaratával. Tény persze, hogy ők is ölnek, sőt, akár mérgekkel is, de csak mások védelmében, vagy ha ezzel hosszan tartó kínhalált előznek meg. Sosem gyilkolnak ok nélkül. Hogyan is tehetnék? Hiszen a halott lelke Darton elé kerül, és ha

nem kellett volna meghalnia, a gyilkosa bizony súlyos retorziókra számíthat... A Máglya Szentélyben töltött nap alatt így külön imát mondanak a megöltekért, és bűnbánatot gyakorolnak az önkényes és időszerűtlen halálosztás miatt. Bizonyos vidékeken elterjedt az a nézet, hogy a fekete lángokba bámuló lovagok, ha jól figyelnek, még egyszer újra hallhatják a kezük által eltávozottak utolsó sikolyát.

6. Az Ököl Szentélye

Az Ököl Szentélye a harmadik nagyszentély Darton templomaiban. Az Ököl Darton kemény ítéleteinek, a büntető hatalomnak a szimbóluma. „Darton lesújt rád!” – tartja a mondás, s ennek előcítálásakor, a gesztusnyelvben, mindig a szív fölé helyezett ököl kíséri a fohászt. A terembe való belépéskor is ez a kötelezően elvégzendő rituális mozdulat. Darton paplovagjai körében általános üdvözlési formává nőtte ki magát, s valóban, csak a beavatottak képesek megkülönböztetni az Ököl szimbólum gesztusnyelvi megjelenését a hagyományos, oligarchikus köszöntési formától. Az Ököl Szentélye Darton sötétebb arcát mutatja, ebben a teremben Darton a lelkek könyörtelen bírója, a halottak szigorú őre, a túlvilág minden hatalmának kizárólagos letéteményese. A legritkább esetben fordul elő, hogy valamely ide látogató saját maga miatt keresné fel a szentélyt, hiszen az oltalomért és kegyelemért imádkozók a Nyitott Tenyér Szentélyét, a Hullámsír Szentélyt vagy a Varjúsárny Szentélyét választják. Darton azon hívei fohászoknak itt leggyakrabban, akik a Hallgatag Úr kegyetlen ítéletét szeretnék biztosítani ellenségeik számára. Az itt elhangzó imák célja mégsem a földi bosszúállás – ez esetben a hívők inkább Uwel szent helyeit keresnék fel – hanem az igazságos elbánás biztosítása a célszemélynek a kárpit túloldalán. Ez természetesen nem enyhíti a kérés gonosz mivoltát, hiszen ahhoz igazán komoly ellentét szükséges két ember között, hogy egyikük a túlvilági béke és jó sors megtagadását kívánja a másikkal azzal, hogy Darton figyelmébe ajánlja a lelkét. Az igazán elkötelezett hívek, miközben Dartonhoz imádkoznak, ökölbe szorított jobb kezükkel szívük felett citálják a szent szövegeket.

A teremben kevés fény uralkodik, a gyertyák gyöngye lángja épp hogy alkonyi derengésbe vonja a kulisszákat díszítő szent, a *Halálosztó* ábrázolásait.

Ez az egyetlen olyan szentély, ahol a lépcső mindkét oldalán fenyegető ábrázolás köszönti a továbblépni vágyókat. Halálosztó Szent Artemor a dartonita lovagok által olyannyira kedvelt kétféle nehézfegyverrel kerül ábrázolásra: a baloldalon hatalmas kétfejű csatabárdot emel csapásra, míg a jobboldali kulisszán embernyi kétkezes kardot. A kulisszák oldalsó ablakai is hasonlóan szörnyű jeleneteket mutatnak be, a Dúlás hőse visszaveszi szülővárosát, felszabadítja Darton templomát és ősei ódon kastélyát, túlhan pedig életének egyéb jelentős csatáiból kiragadott mozzanatok láthatók. A kapu két oldalán álló ábrázolás között áthaladva a híveknek könnyedén támad az a benyomása, hogy a szent rájuk készül lesújtani mindkét oldalról, így nem csoda hát, hogy a gyengébb idegzetű látogatók nem is mernek továbbhaladni az Ököl Szentélyéből. Azonban, ha valakinek van bátorsága és ideje alaposabban meg szemlélni a két főalak hátterét, akkor látható, hogy mindkét alak a másik hátteréből kiemelkedő ellenséges lovagokat fenyegeti fegyvereivel. Minden másban a szentély berendezése pontos tükörképe a Nyitott Tenyér Szentélyének. A szentély oltárain perselyek is találhatóak, ide helyezhetik a hívek adományait, melyektől kéréseik teljesülését remélik. A jobb hosszanti falon díszes betűk hirdetik: Darton lesújt rád!

A beavatást kereső lovagok a hatodik stáció utolsó napján, még mindig rituálisan összeöltött szájjal tisztelegnek a szentélyben *A csend hatalma* előtt. A lovagok számára komoly kihívást jelent ez a próba is, lévén, a néma hatalom erejét kell megértetniük és elfogadtatniuk a világgal, amely egyfelől megedzi önuralmukat és mérsékeltségre int, ugyanakkor gyakran ki is kényszeríti az Ököl szimbólum által sugallt kegyetlen erő használatát. Darton leendő paplovagjai áttekintik a stáció tanulságait, és felkészítik lelküket a következő hónap többnyire jóval eseménydúsabb időszakára.

7. A Fejfa Szentély

A templom negyedik sarokszentélye a Fejfa Szentély. A Fejfa a végső béke és megnyugvás szimbóluma, alkalmazása kultúrkörönként változik, a búcsúztatási szokások tükrében: ahol a hamvasztás a gyakoribb eljárás, ott szerepét mindig a Máglya veszi át. A dartonita szimbolikában mégis mindkettő helyet kap, mivel Darton felkentjei is a szükség és az

igények függvényében alkalmazzák a búcsúztató szertartásokat. A szentély üzenete az érdemdús életre való figyelmeztetés, arra szólít, legyen valami, amit magunk után hagyunk, ha távoznunk kell erről a világról. A Fejfa is egyfajta mérföldkő azon a misztikus úton, ami az életből a halálba, az elsődleges anyagi síkról a Shandinra vezet. A szentély a megnyugvás, a belenyugvás, a megállás és eltöprengés színtere, amely mintegy előrevetíti a majdani sír és a fejfa előtti tiszteletadást, mely újfent tudatosítja a vég elkerülhetetlenségét.

A hívek közül csak a leginkább mélyen Darton tisztelők látogatnak el ebbe a szentélybe, a selmoviták is csak akkor jönnek el ideig, vagy merészkednek tovább, ha Darton kultusza az általuk választott leginkább gyakorlott vallás. A Fejfa Szentély és a további termekbe történő belépés ugyan nem tilalmas senki számára, mégis igazán komoly hívőnek kell lenni ahhoz, hogy valaki ilyen közelségből akarja megtapasztalni Darton, tehát a halál szent misztériumait. A Fejfa Szentélyt azok látogatják rendszeresen, akik tudatosan, életük majd' minden napján készülnek a túlvilági életre, akik járatosak annyira Darton tanaiban, hogy alapos tudással rendelkezzenek a lélek halhatatlanságáról és a kárpit túlfeléről. A gyakorló dartonita hívők közül még az öregek fordulnak meg ebben a teremben, tudván, hogy érdemes magukhoz közel engedni Darton hívó szeretetét, mikor utolsó óráikat-napjaikat elközeledni érzik.

A terem berendezése meglehetősen puritán, többnyire itt is alkonyi félhomály uralkodik. A terem közepén elhelyezkedő fekete, ébenfa koporsó maga az oltár, melynek fejrészénél a vidékre jellemző stílusú fejfa áll. Maremita templom esetében ez szinte mindig a földre állított, széles keresztvasú kétkezes kard, ortodox templomban ennek fából ácsolt másolata. A koporsó nem csupán dísz, bár nem is ereklyével vetekedő hatalmú szent tárgy, ugyanakkor szintén felszentelt oltár, melynek belsejében a dartonita egyház valamely magas rangú papja, lovagja, vagy olyan személy fekszik, aki tetteivel kiérdemelte ezt a kegyet. A terembe történő belépés után a kötelező rituális mozdulat is az oltárhoz kötődik, melyet Könnyek Oltárának is neveznek. A terem

sarkaiban itt is füstölőtartó kandeláberek állnak, de az itt használt bronzfű, sáfrány és koriander keverék aromája különleges, minden belépőt szinte azonnal könnyekre késztet. A belépő kötelessége, hogy az oltár előtt található asztalkáról felvegyen egy ezüstszállal hímzett fekete kendőt, majd miután könnyeit letörölte vele, az oltárra helyezze azt.

A teremből továbbvezető lépcsősor jobbkéz felől esik, az északi oldalon, ennek tetején *Nyugodni* *térő* *Szent Retrakh* kulisszái állnak. A baloldali főalak a kardját mankóként használó lovagot ábrázolja, ki hosszú sorban kígyózó tömegek élén biceg, míg a jobboldalon arcán ádáz kifejezéssel látható, roppant kardját támadó állásban tartva maga előtt, de ennek a képnek a háttérben a menekültek tömege már távolodni látszik. Életének eseményei változatos témákat kínáltak a piktoroknak, így a nagykánnal való összecsapásának képei, a menekülteket összegyűjtő, majd vezető védelmező ábrázolások éppúgy gyakoriak, mint az utolsó csatájára készülő nyeregbe szíjazott hadfié. Érdekeség, hogy a kulisszákon a szent mindig teljes épségében kerül megjelenítésre, azt beszéljük, azért, mert Darton kegyelmében részesítette, mikor szentjei közé emelkedett.

A beavatás rituális zárándokútjának hetedik stációja ér véget ebben a szentélyben a maremita lovagjelöltek számára. Az egynapos imádság itt is kötelező, amit különösen megnehezít, hogy a terembe történő belépés pillanatában sem szűnik meg *A kacajok fenségének* mágikus befolyása, és a Könnyek Oltára előtt a lovag vigyorgását lebírván köteles átérezni Darton kegyelmének mélységesen szomorú mivoltát. A stációt a lovagjelölt rituális mozdulata zárja le, amellyel nem csak könnyeit, de kényszerű mosolyát is letöröli ábrázatáról. A szentélyben töltött idő alatt minden beavatásra várónak lesz lehetősége még tovább mélyíti ismereteit Darton valódi lényegének ellentmondásosságáról is.

8. A Jogar Szentélye

Az utolsó nagyszentély a Jogar Szentélye, ami egyben a központi terem előszobája is, és lényegét tekintve gyakran az életbeli megmérettetés színtere. Maga a Döntnöki jogar a végső, élet *utáni* megmérettetés szimbóluma: a Shandin ítélőbírái, a *Döntnökök* vizsgálják meg az eltávozottak lelkét, és hoznak döntést annak további sorsa felől. A bírák hatalmának klasszikus jelképe a jogar, ennek intésével adják tudtára a jelöltnek, milyen sors vár reá a köztes létben. A Jogar Szentélyének legfőbb sajátossága, hogy állandó felügyelővel rendelkezik, aki mindig a teremben tartózkodik. Az ajtóval szemben fából ácsolt bírói pulpitus emelkedik, itt ül össze az egyházi bíróság, ha Darton valamely felkentjével szemben kell eljárást lefolytatni és ítéletet mondani annak kétes tettei felett. Darton igazságszolgáltató testülete mindig háromtagú tanácsban tárgyalja az elé kerülő ügyeket. A bíróság két segédbírából és a terem állandó felügyelőjéből, *azÍtészből* áll. A segédek olyan felszentelt papok, akik járatosak a selmovita-dartonita kánonjogban éppúgy, mint a világi jogrendszerben, és munkájuk leginkább tanácsadásból és egyházi büntetőperekben történő ítélezésből áll, melyek kizárólag saját hatáskörben, Darton felkentjeinek vétségei esetén kerülnek lefolytatásra.

Az Ítész személyének létét sokan Darton egyik leggonoszabb tréfájának tartják. A Hallgatag Úr rendeléséből azok a papok, akik életükben hűségesen szolgálták az igazságszolgáltatást, és már-már fanatikusan ragaszkodtak az előírásokhoz és dogmákhoz, haláluk után, mint Ítések térnek vissza, egyfajta fél-léttel felruházva. Az élettannal foglalkozó tudósok egyértelmű véleménye szerint az Ítések élőholtnak minősülnek, de hatalmukat közvetlenül Dartontól nyerik. Megőrzik emberi intelligenciájukat és tapasztalataikat, testük azonban éterivé válik, ami ugyanakkor anyagiasulni is képes. Mágikus hatalmuk jelentősen megnő, és különleges színezetet kap. Vizsgáló tekintetük nem csupán az anyagi síkon, de az asztrál- és mentálsíkon is sok mindent nagyon élesen lát, így sem érzelmeket, sem szándékokat nem könnyű elrejteni előlük.

Az Ítések minden esetben a Jogar Szentélyének őrei, állandóan ott tartózkodnak. A bírói pulpitus főhelyén trónolnak, és kezükben jogarral irányítják a belépő híveket. Figyelmük nem

konkrétan fókuszált, viszont állandó, és folyamatosan vizsgálja a terembe lépő személyeket. A szentély látogatásakor a rituális mozdulat is személyéhez kötődik: a belépőnek kötelessége fél térdre ereszkedni és fejet hajtani a pulpitus előtt, várva az Ítész döntését. Az Ítész nem minden esetben ad egyértelmű választ, néha int a joggal az Örvény-kör Szentélye felé, néha csak biccent egyet, néha meg sem moccan a rituális térdre ereszkedés láttán. Azok a kevesek, akik látták valódi hatalmát, többnyire már nem beszélhetnek róla. Amennyiben az Ítész azt tapasztalja, hogy valaki ártó szándékkal, vagy gyűlölködő érzelmekkel, az igaz hit csírái nélkül lép a Jogar Szentélyébe, azonnal lezárja az Örvény-kör Szentélyébe vezető ajtót, és távozásra szólít fel. Ennek megtagadása esetén szembeszáll a jövevényel, és nem nagyon fordult elő olyan eset, hogy egy Ítész alul maradt volna a betolakodókkal szemben.

Az Ítészek légies alakban egyfajta sötét, csuklyás köpönyegben gomolygó szürkés füstköd alakját mutatják - egyes vélemények szerint vízbe öntött tintaként örvénylenek - míg anyagi formájukban kortalan Darton papoknak vagy lovagoknak látszanak. Létük több szempontból is egyfajta köztes lét, minthogy szolgálati idejük egyedül Darton szeszélyétől függ. Mikor egy idős segédbíra meghal, akkor fordulhat elő, hogy már új lényének és rendeltetésének teljes tudatában ébred új életre, mint Ítész, de ekkorra elődje már örökre eltűnik a Jogar Szentélyéből. Ez ugyanakkor nem szükségszerű, előfordul, hogy egyes szentélyekben Ítészek emberöltőig szolgáljanak. Az Ítészek Ynevről való távoztukkor átlépnek egy következő hierarchikus fokozatba, és innentől, mint Döntnökök szolgálják tovább Dartont, immár a Shandinon.

A Jogar Szentélyébe történő belépés tehát az Ítészek előtti tiszteletadással kezdődik, és ezután választhat a hívő, hogy azonnal továbbmegy a központi terembe, vagy helyben kíván Dartonhoz fordulni. A szentélyben kedvező ítéletért szokás Dartonhoz könyörögni, legyen szó akár egyházi, világi vagy túlvilági megmérettetéséről.

A szentélyben több kisebb oltár is található, ezek elsősorban mind adománygyűjtésre használatosak. A legkomolyabb ügyekben eljáró hívek gyakran közvetlenül az Ítészhez fordulnak kérdéseikkel, aki mindenkor kedélye és szeszélyei szerint ölt anyagi testet, tehát válaszol a kérdésekre vagy burkolózik hallgatásba. Ha szólásra

emelkednek is valamely kérdésben, tanácsaik nem mindig érthetők vagy megvalósíthatók, mégis a hívek kedvező előjelnek veszik ügyük szempontjából, ha az Ítész válasza érdemesítette őket.

A terem jobboldali fala előtt húzódik az Örvény-kör Szentélyébe vezető lépcsősor, tetején a dupla kulisszákkal. Az ajtó szélessége megegyezik a korábbiakkal, de jobbra és balra négyosztatú a sík: az ajtó mellett kétfelől az *Imádságtevő*, eggyel kijebb pedig a *Békéltető* ábrázolásai láthatóak, a megszokott módon. Ezt egészítik ki a vízszintesen is tagolt oldalkulisszák, amelyeken egy-egy negyeden a szentek életéből láthatók motívumok.

A szentély a nyolcadik stációt záró egynapos imádság helyszíne is a Halál Útját Járók számára. Az Erionban található megannyi dartonita templom mindig örömmel látja azokat a lovagjelölteket, akik sikeresen túlélték a *csontok szentségének* próbatételeit a Nekropoliszban. Amennyiben az a nagyon ritka eset fordulna elő, hogy a beavatásra váró nem találkozott élőholtakkal a próba holdhónapja alatt, akkor is elég ideje lesz a Jogar Szentélyében tanulmányozni egyet közülük, szerencséjére egy különleges fajtát, amely nem dacol Darton törvényeivel, hanem szolgálja őt. Ez az imádsággal töltött nap egyfajta megnyugvás a jelöltek számára, hiszen tudják, hogy csupán az utolsó próba van hátra, noha az anyaintézményül választott rendházba történő zárándoklaton kívül mást aligha tudhat annak valódi mibenlétéről.

9. Az Örvény-kör Szentélye

Minden Darton templom szíve, a központi terem, a legbelsőbb szentély az Örvény-kör Szentélye. Az út a templom többi termén át is az Örvény motívum hangsúlyosságát fokozza, mely nem más, mint az Örök Körforgás és a halhatatlan lélek szimbóluma. Az örvény szimbólum az újjászületés magasabb szintjeinek szükségszerűségét, a kör forma a végtelenséget szimbolizálja. Az Örök Körforgás és a lélek kárpítón túli sorsának pontos alakulásával a legtöbb pyarroni hívő nincs teljesen tisztában. Egyedül Darton misztériumainak ismerői azok,

akik tudják mi vár rájuk odaát, és mit jelent valójában a halhatatlan lélek adománya.

Az Örvény-kör Szentélyét elsősorban a felkentek használják, a hívek meglehetősen ritkán és akkor is kis számban jelennek meg az itt tartott alkonyati istentiszteleti szertartásokon. A hatalmas, három láb szélességű obszidiánból faragott oltár uralja a szentélyt, melyet az *Elmulás Oltárának* is neveznek, lévén, hogy érintésekor bármely nem igaz dartonita hívő öregedni kezd, és ha nem engedi el az oltárt, akkor elporlad. Maga az oltár a terem mértani középpontjában áll, hatalmas, fekete tömegével uralja a teret. Vízszintes felületébe az Örvény-kör szimbólumot vésték. A belépő hívek kötelesek megállni a kulisszákat elhagyva, jobb- vagy baloldalon, a terem közepéig csak az áldozási rítus során jöhetnek el. Velük szemben az oltár mögött félkörben áll fel a templom felkent papjainak színe-virága, kik a főpap vezetésével együttesen celebrálják a szertartásokat. Az oldalsó beugrókban sorakoznak fel a paplovagok és a diakónok, a karzatra pedig csak az mehet fel, aki tagja a gyászkórusnak. A legfőbb istentiszteleti szertartásra minden nap alkonyatkor kerül sor, mikor a lemenő nap fénye sejtelmes derengésbe vonja a szentélyt, ekkor mind a kilenc legnagyobb szakrális hatalmú pap közreműködésével zajlik a szertartás. A templomok zömében persze egyetlen pap teljesít szolgálatot, egyedül a közepes méretű városoktól felfelé jellemző, hogy több felkent tartózkodik a templomban. Ekkor általában egy főpappal, három-négy pappal és négy-öt diakóonnal kell számolni. Az Örvény-kör Szentélyének főoltára egyben ereklyetartó is, benne valamely Dartontól származtatott nagyhatalmú mágikus tárggyal. Az ereklyék legtöbbször fegyverek vagy vért darabok – azt a tényt, hogy ez még az ortodoxiában is így van, nehéz lenne nem a maremita szárny létjogosultságával magyarázni. Az Örvény-kör Szentélye a legdíszesebb az összes terem közül, füstölőtartók és oszlopgyertyák, örökmécsek és

parázstartók, falikárpitok és hímzett drapériák teszik változatossá a berendezést. A falikárpitokon - ortodox templom esetén - a szentek ábrázolásai láthatók, általános alakban, minden falon három-három, a szentélyek sorrendjében, balról jobbra haladva. A kárpitok két láb szélesek és öt láb magasak, a falaktól és egymástól is háromlábnyira helyezkednek el, aljuk a szentély padlójától kétlábnyival feljebb kezdődik. Maremita templom esetén az Örvény-kör Szentélyének falait kizárólag a maremita szentek ábrázolásai díszítik, melyek csak itt találhatók meg a templomban, az minden másban követi az ortodox templomok berendezését. A fogasszentek két-két tagjának kárpitjai kétoldalt, a maradék öt újkori szent drapériája a belépőkkel szemközti falon függ. A kárpitok mérete egyezik az ortodox díszítésekével, csak a földalon egymáshoz közelebb, hetvenöt hüvelyknyire találhatóak.

A szentély hátsó fertályában álló két pillér mindegyikének belsejében csigalépcső húzódik, a jobb oldalin felfelé a karzatra, lefelé a Varjúsárny Szentélyébe, a baloldalin a karzatra és a felkentek titkos szentélyébe lehet jutni, itt kerül sor a beavatási rítusok celebrálására is, melyről a jelöltek csak az utolsó órákban szereznek tudomást. A szentély oldalsó beugrói fölé nyúlik be a karzat, itt gyűlnek össze a papok és a hívek, akik a gyászkórust alkotják. A karzatról az alsó szintre lenézve gyönyörűen kirajzolódik a padlóba vésett, ezüsttel futtatott Örvény-kör szimbólum, mely az alsó szint teljes területén helyezkedik el.

A dartonita vallásgyakorlatban gyakran félreértett az áldozás-áldoztatás rítusa. Az egyszerű hívek magukban nem áldozhatnak, csupán a Varjúsárny Szentélyében bemutatott, istentiszteleti szertartás keretében zajló, egyszerűsített, közös áldoztatásban vesznek részt. A hívek áldozatának ismert momentum (amely általában a kisebb oltárookra helyezett gyertyákból és adományokból áll) valójában csupán egy gesztus a hívő részéről, és vajmi kevés köze van a szertartásos áldozáshoz. Ez utóbbi esetben többnyire áldoztatásról van szó, aminek keretében a szertartást celebráló pap egy rituális törrel sebet ejt alkarján vagy tenyerén, és envérét egy serlegbe csurgatja, majd borral vegyítve ajánlja Dartonnak, az egész jelenlévő gyülekezet nevében. A főoltárra öntött folyadék sosem csurog alá, ami azt jelzi, hogy Darton az áldozatot elfogadta. Az Örvény-kör Szentélyében tartott áldoztatási rítus esetében, a Darton tanaiban jobban

elmélyedt, elkötelezett hívek már saját vérüket ajánlják Dartonnak. Egyesével mennek az oltárhoz, ahol a pap vérüket veszi, és közös kehelyben fogja fel. Innen a rítus megegyezik az egyszerűsített változattal.

Maremita körökben elterjedt szokás, hogy az áldoztatás szertartásakor a lovagok bal karjukkal az oltárt érintve várják a főpap rituális érnyítését, bizonyítandó, hogy Darton kegye kiterjed rájuk, és az oltár hatása nem érvényesül. (Ez egyébként nemcsak a lovagokra igaz, hanem minden hívő lélekre, aki jellemében a halál aspektusa meghatározó.) A többi nagyszentélyben és az összes kisszentélyben csak diakón vagy pap vezetésével történhet áldoztatás, akkor is, ha csupán egyetlen hívő kérelmezi azt, tehát a hívek felszentelt személy közbenjárása nélkül nem áldozhatják vérüket Dartonnak.

A Halál Útját Járók beavatására A *halál fenségének elfogadása* után, mindig az Örvény-kör Szentélyében sorra kerülő egynapos imádság elvégzésével lesz jogosult a jelölt. Az utolsó nap és beavatás előtti utolsó ima feladata, hogy a jelölt

végleg elkötelezze lelkét hivatása és Darton szolgálata mellett. A beavatási rítus első gesztusaként a jelölt envérét áldozza az Elmúlás Oltárán, de minthogy az oltár hatalmát csak felkent személy hívhatja segítségül, itt dől el, elfogadja-e Darton a szolgálatára jelentkező lovagot. Amennyiben igen, ezután kerül sor a rituális beavatási szertartásra, immár a titkos, földmélyi szentélyben, az Örvény-kör Szentélye alatt.

A cikk több korai változatban is megjelent a Maremita egyházközösség oldalán. A korábbi verzióhoz részletes kritika, javítási javaslatok készültek.

2012.01.18.

Szerző: Airas

Forrás: Maremita Egyházközösség

Szerkesztette: Magyar Gergely